

Realizace záchranného programu perlorodky říční v roce 2008

V rámci realizace záchranného programu byla zajištěna veškerá péče o odchovné a reprodukční prvky a odchovné rameno Blanice, proběhl i úspěšný monitoring lokalit perlorodky říční. Začala se připravovat nová verze záchranného programu perlorodky říční, která byla připomínkována na schůzce s OZCHČP MŽP (konané dne 17.10.2008). Proběhlo také několik jednání ke způsobu koordinace a dělení zodpovědnosti v rámci ZP na území NP a CHKO Šumava, jejichž výsledkem bylo, že zásadní koordinační úlohu bude plnit i nadále AOPK ČR, Odd. záchranných programů.

Péče o biotop

V průběhu celého roku 2008 byla zajištěna péče o odchovné a reprodukční prvky Zlatý potok, Spálenecký potok a Lužní potok a refugium perlorodky říční-odchovné rameno na řece Blanici. Na všech lokalitách byla prováděna pravidelná kontrola a údržba stružek, měření základních parametrů vody (konduktivita, teplota, zákal, pH), kosení a kompostování dle speciální metodiky a drobná opatření ke zlepšení fungování ORP a refugia jako biotopu perlorodky říční (manipulace s hladinou vody, odstraňování ledových záplachů atd.).

Monitoring:

V květnu a listopadu roku 2008 byl stanoven počet jedinců v kontrolních úsecích na řece Blanici a Lužním potoce, odečtem pak byla stanovena průměrná letní úmrtnost jedinců. Celoročně byla zpracovávána data z automatických teplotních čidel na lokalitách Blanice, Zlatý potok, Lužní potok, Bystřina a Malše. Celoročně byly v provozu tři telemetrické stanice měřící teplotu, výšku vody a konduktivitu na lokalitách Zlatý potok (1 stanice) a Blanice (2 stanice – Blanice 1-měřící parametry v odchovném rameni, Blanice 2-měřící parametry pod novým jezem a později pod VÚ Boletice v obci Arnoštov), data z těchto stanic jsou zpracována a zjednodušeně statisticky hodnocena na portálu firmy Fiedler-Mágr, kde jsou k nahlédnutí a k použití vybraným spolupracovníkům ZP. Současně probíhal od dubna do listopadu kontrolní monitoring povodí Blanice a Zlatého potoka. Jedná se o pravidelné kontroly stavu obou povodí, při kterých bylo prováděno měření konduktivity a teploty, při zjištění znečištění pak byl odebrán vzorek vody a měřeno množství zákalu, pH, obsah kyslíku a konduktivita. Při nalezení a identifikaci zdroje znečištění byl do tří dnů kontaktován garant z oddělení ZP, který následně situaci řešil. V průběhu celé vegetační sezóny roku 2008 byly prováděny ve spolupráci s VLS ČR a VÚ Boletice mimořádné kontroly povodí Blanice, během kterých bylo odhaleno několik závad způsobených nevhodnými postupy při kalamitní těžbě ve VVP Boletice. Dále byla provedena mimořádná inventarizace toku Malše, během které byly dohledány izoláty výsadku juvenilních perlorodek do toku (v rámci ZP bylo vysazeno 438 ex., v roce 2005). Výskyt adultních jedinců perlorodek odpovídá výsledkům kompletní inventarizace v roce 2006.

Z výsledků monitoringu byla zpracována závěrečná zpráva.

Ostatní opatření

Speciální revitalizační studie

Pod pojmem „speciální revitalizační studie oligotrofního povodí“ se rozumí detailní průzkum pramenné oblasti, doplněný průzkumem stavu hlavního toku a všech přítoků povodí, v celé části povodí, která je považována za recentní biotop perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*). Na základě dat, získaných z těchto průzkumů, jsou zpracovány návrhy revitalizačních opatření, kterélepší stav studovaného povodí jako biotopu perlorodky říční a umožní tak úspěšné přežívání a reprodukci jedinců tohoto druhu.

Revitalizační studie povodí řeky Blanice a Zlatého potoka

Revitalizační studie povodí řeky Blanice a Zlatého potoka byla zadána ve spolupráci AOPK ČR a NP a CHKO Šumava. Na území CHKO Šumava byla tato studie financována ze zdrojů NP a CHKO Šumava, mimo toto území pak byla financována, na základě žádosti z PPK, AOPK ČR. V roce 2007 tak bylo zpracováno území o rozloze cca 113 km², v roce 2008 pak území o rozloze cca 52km².

V roce 2008 byla studie kompletně dokončena a veškeré její výsledky digitalizovány v GIS. Výstupem studie jsou návrhy 326 revitalizačních opatření, detailní mapa pramenné sítě celé oblasti, hodnoty kvality detritu z referenčních pramenišť obou povodí, měřené třemi různými laboratorními metodami.

Revitalizační studie povodí řeky Malše

Revitalizační studie povodí řeky Malše byla zadána KÚ Jihočeského kraje, dle stejné metodiky jako na Blanici, a to také jako dvouletá studie. V roce 2008 tak byla provedena první etapa studie, kterou byly průzkumy pramenné části povodí Malše po profil kamenný most (cesta Cetviny – Mairspindt) a Kabelského potoka a dílčí část povodí Malše na Rakouské straně (základní údaje a měření). Celkem bylo zmapováno cca 30 km² povodí.

Revitalizační studie povodí Lužního potoka a Bystřiny

Revitalizační studie povodí Lužního potoka a Bystřiny byla zadána ve spolupráci AOPK ČR, Regierungspräsidium Chemnitz a Regierung von Oberfranken na území česko-sasko-bavorského povodí řeky Rokytnice, jejíž část tvoří na našem území (NPP) Lužní potok a (PR) Bystřina. Studie byla provedena dle samostatné metodiky, která jako prioritní metodu hodnocení stavu povodí užívá biodindikaci potravy juvenilními perlorodkami. Tuto metodu bylo možné využít pouze díky úspěšné spolupráci se saským odborníkem M.Langem, který byl realizátorem studie na německé straně a poskytl pro účel studie juvenilní perlorodky. V roce 2008 tak byla úspěšně provedena první etapa studie, kterou byly průzkumy pramenné části povodí povodí Bystřiny (2,2 km²) a Lužního potoka (26,1 km²) a hodnocení kvality detritu založeném na bioindikacích.

Různé

Ziel 3 (Interreg) Malše

Dne 9.10.2008 se na Krajském úřadu jihočeského kraje uskutečnilo jednání k potenciálnímu česko-rakouskému projektu Ziel 3 (Interreg) na ochranu řeky Malše. Jednání se zúčastnili zástupci AOPK ČR, MŽP ČR, KÚ Jihočeského kraje, Hornorakouské vlády, zástupci českých a rakouských firem a NNO, zástupci obcí, zástupci povodí a další. Cílem Rakušany prezentovaného návrhu projektu bylo zlepšení biotopů pro hlavní druhy ryb v lokalitě, zlepšení životních podmínek pro perlorodku říční a přírodě blízká protipovodňová opatření. Na české straně však nebyl nalezen vhodný partner projektu.

Koordinace a dělení zodpovědnosti v rámci ZP na území NP a CHKO Šumava

V roce 2008 proběhlo několik jednání (22.5.2008, 13.6.2008, 3.- 4.7.2008, 8.10.2008, 20.10.2008) ke způsobu koordinace a dělení zodpovědnosti v rámci ZP na území NP a CHKO Šumava.

Během těchto jednání byly pracovníkům NP a CHKO Šumava prezentovány činnosti, prováděné v rámci ZP na území NP a CHKO, zásady péče o perlorodku říční, základní teze záchranného programu a další informace z biologie a ekologie perlorodky říční. Diskutovány byly problémy ochrany lokalit NPP Blanice a Teplá Vltava a organizační zajištění péče o tyto lokality.

Výsledkem těchto jednání bylo, že zásadní koordinační úlohu bude plnit i nadále AOPK ČR, Odd. záchranných programů. Dále bylo ujednáno užší zapojení pracovníků NP a CHKO Šumava do realizace ZP, spolupráce AOPK a NP a CHKO Šumava na přípravě plánů péče o NPP Blanice a NP a CHKO Šumava a realizace dalších vybraných opatření pro ochranu lokality Teplé Vltavy.

Problémy

Pokračovalo šetření VLS a.s. ČIŽP k poškození biotopu perlorodky říční v NPP Blanice. AOPK a ČIŽP bylo v roce 2008 provedeno množství pochůzek ve VVP Boletice, popsána a zdokumentována byla řada závad v hospodaření v povodí, proběhlo množství jednání s VLS ČR i zástupci VÚ. AOPK ČR připravila pro ČIŽP dokument „Sanační opatření po lesní těžbě pro povodí Blanice“, mapu NPP Blanice se zvláštním vyznačením pramenné sítě a databázi pramenišť. Rozhodnutí ČIŽP bude na základě podkladů od AOPK vydáno v lednu 2009.